

Nr 70.

Av herrar **Ericsson** i Kinna och **Hermansson**, *angående rätten till uttagande av övertidsarbete enligt lagen om arbetstidens begränsning.*

I lag om arbetstidens begränsning av den 16 maj 1930 § 7, mom. 2 stadgas: »Finner arbetsgivare i annat fall, än som avses i 6 §, med hänsyn till särskilda förhållanden påkallat att använda arbetare till arbete utöver den tid, som anges i 4 § eller kan hava bestämts med stöd av 5 §, vare därtill berättigad i avseende å arbetare, som fyllt aderton år, för högst 48 timmar under loppet av 4 kalenderveckor och 200 timmar under loppet av ett kalenderår.»

Den ovan citerade lagtexten medgiver arbetsgivare rätt att, utöver i lagen tillåten arbetstid, vid behov och utan särskilt tillstånd, uttaga dessa 200 övertidstimmar. Arbetsgivare är oförhindrad att, med iakttagande av lagens bestämmelser i övrigt, förlägga detta övertidsarbete till vilken tidpunkt på dygnet som helst. Men inte nog härmed. Enligt samma lagparagraf, mom. 3, kan arbetsgivare hos arbetsrådet göra framställning om rätt att uttaga ytterligare 150 övertidstimmar per kalenderår. För ett utnyttjande av denna senare bestämmelse fordras visserligen arbetarnas samtycke, men på grund av förhållandena inom vissa industrier samt det tillvägagångssätt, som användes för att erhålla övertid, har denna bestämmelse icke så stor betydelse. Om sålunda rätten till övertid fullt utnyttjas, blir arbetstiden, räknat efter 50 arbetsveckor, i genomsnitt 55 timmar per vecka och år.

Övertidsarbete tillgripes många gånger för att förhindra nyanställningar och i andra fall på grund av bristande maskinell utrustning. Det florerande övertidsarbetet utgör en allvarlig fara. Arbetsgivare har endast att tillse, att icke arbetare utsättes för ohälsa eller överansträngning. Det beklagliga är emellertid, att dessa risker icke upptäckas förrän det är för sent. Sådana risker föreligga i alldeles särskilt hög grad inom industrier, som till övervägande del använda sig av kvinnlig arbetskraft, t. ex. textil- och beklädnadsindustrierna. Som utvecklingen nu gestaltar sig, synes det gå därhän, att de kvinnliga arbetarna stanna kvar i förvärvsarbetet även efter ingånget äktenskap. När så är förhållandet, blir övertidsarbetet ett ännu större ont. Olägenheterna med övertidsarbetet kunna icke elimineras genom att den kvinnliga arbetskraften hänvisas att lämna industrin vid ingånget äktenskap. Industrin behöver den kvinnliga arbetskraften, och i många fall finnes det för vederbörande intet val, beroende på att männens inkomst ej räcker till för familjens uppehälle. Det torde vara uppenbart för alla att det myckna övertidsarbetet icke är önskvärt. Om emellertid en effektiv

och för alla grupper omfattande förbättring skall åstadkommas, bör rätten att uttaga övertid begränsas på ett effektivare sätt än vad som stadgas i nu gällande lag.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag till sådan ändring av lag om arbetstidens begränsning av den 16 maj 1930, att rätten till uttagande av övertidsarbete ytterligare begränsas.

Stockholm den 17 januari 1938.

John Ericsson.

A. Hermansson.
